

Massaria (*Splanchnonema platani*)

Een nieuwe schimmelziekte in platanen

Met deze nieuwsbrief wil de Plantenziektenkundige Dienst (PD) gemeenten en boomverzorgers op de hoogte brengen van de dreiging van Massaria voor platanen.

Wat is Massaria?

Massaria (*Splanchnonema platani*) is een schimmelziekte in platanen die vanuit het zuidoosten Nederland binnenkomt. Deze ziekte vraagt uw aandacht. Bij een besmetting met Massaria kunnen takken van deze bomen afbreken, waardoor problemen met de veiligheid voor personen en het verkeer kunnen ontstaan. De ziekte veroorzaakt in Duitsland grote problemen bij platanen.

Platanen in het stadsbeeld

Waarom is het een probleem?

Platanen worden in de stad vaak langs de straat geplant. Bij een aantasting door Massaria kunnen van deze bomen takken afbreken, waardoor problemen met de veiligheid voor personen en het verkeer kunnen ontstaan. De aantasting is vanaf de grond niet zichtbaar. De bovenzijde van de tak sterft af en verzwakt

de tak, maar de sapstroom blijft intact waardoor de bladeren groen blijven. Het verzwakken van de tak kan zich in een snel tempo voltrekken. Binnen drie maanden na infectie kan takbreuk optreden. Dit vraagt dus grote aandacht bij het bepalen van de intervallen van de boomcontroles. De frequentie van onderzoek bij platanen moet bij aanwezigheid van de Massariaziekte worden verhoogd tot minimaal drie keer per jaar.

Verspreiding in Nederland

Vondsten van Massaria zijn gedaan in Limburg, in het midden, westen en noorden van het land. Op de website www.massaria.nl is een overzicht beschikbaar met gemeenten waar de ziekte in platanen is aangetroffen.

Wat is er aan te doen?

Massaria is niet te bestrijden met chemische middelen. Aangetaste takken moeten tijdig weggehaald worden. Daardoor is het nodig om de platanen vaak te controleren. Doordat de aantasting alleen zichtbaar is aan de bovenzijde van de takken zullen de boomcontroles met een hoogwerker gedaan moeten worden. De boomverzorgers die deze controles uitvoeren moeten de symptomen van Massaria leren herkennen.

Het is noodzakelijk aangetaste takken weg te snoeien. Hiermee wordt niet alleen het veiligheidsrisico verlaagd, maar neemt ook de infectiedruk af. Het is overigens aan te raden om de controle en het wegsnoeien van aangetaste takken gelijktijdig uit te voeren. Het is nog niet bekend of de verspreiding van Massaria met versnipperd hout van besmette takken mogelijk is. Het advies van de PD is om gesnoeide besmette takken te versnipperen en gecontroleerd te composteren of mee te geven voor de vuilverbranding.

Massaria is een zwakteparasiet die kan toeslaan als de groeiomstandigheden niet optimaal zijn voor de plataan. Vooral platanen in de bestrating worden aangetast, omdat die eerder lijden aan droogtestress. Slechte plantlocaties kunnen voor de aanplant van platanen beter gemedend worden. Daarnaast is het uit Duitsland bekend dat Massaria vooral grote problemen geeft na een periode van warme en droge weersomstandigheden. Water geven aan platanen is dan een mogelijkheid.

Symptomen

De symptomen van Massaria beginnen met een verkleuring van de bovenzijde van de tak. Daarna ontstaan langgerekte schors- en cambiumscheuren, die doorgaans een kwart tot de helft van de takomtrek bedekken. Deze scheuren zijn het breedst direct in de omgeving van de takaanhechting. De pas aangetaste schors verkleurt iets roze en de aantasting kan slechts door ervaren boomverzorgers redelijk betrouwbaar worden vastgesteld. Na enkele weken zijn de afgestorven takdelen al scherp begrensd.

Enige weken na het afsterven van de schors vormt de schimmel vruchtlichamen, waarin sporen worden gevormd. Door de massale uitstoot van deze donker gekleurde sporen kleurt de afgestorven schors zwart. Onder de verkleurde, afgestorven bast is het hout afgestorven en verkleurd zoals op onderstaande foto.

*Foto met verkleurde schors
(foto PD Wageningen)*

*Foto van dwarsdoorsnede van een
besmette tak
(foto Dr. Rolf Kehr)*

Het afgestorven hout is meestal grauw verkleurd. De aantasting begint op de schors en veroorzaakt rot tot in het xyleem van de tak, waardoor een verkleuring in de vorm van een taartpunt ontstaat. Door het rot neemt de stevigheid van het hout snel af. Hierdoor breken zelfs takken af als slechts een derde deel van het hout is aangetast.

Samenvatting advies beheer platanen

- Maak boomverzorgers bekend met de symptomen van Massaria.
- Controleer platanen in gebieden met aantastingen indien mogelijk drie keer per jaar.
- Snoei de takken die zijn aangetast door Massaria.
- Gebruik voor de controle een hoogwerker. De controle en snoei kunnen tegelijk plaatsvinden.
- Geef indien mogelijk bij warme en droge weersomstandigheden de platanen op slechte groeilocaties extra water.

